

28.10.2019

Asia/6

§ 714

V 6.11.2019, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle

HEL 2019-010242 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

A

Kaupunginvaltuusto päättää korottaa kaupungin omavelkaisen takauksen määrää 19 721 000 euroa osana yhtiön yhteensä n. 54,9 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Taattavien lainojen uusi yhteismäärä on enintään 101 721 000 euroa. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka.

B

Takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kaupungin omavelkainen takaus koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä.

C

Että Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnetyn takauksen vastavakuudeksi yritysikiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5) perusteluosassa esitetyn mukaisesti.

D

Kaupunki pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistus pohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu.

E

Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa D) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja mak-

28.10.2019

Asia/6

setaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

F

Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n omistajat (Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupungit, Kirkkonummen ja Tuusulan kunnat sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainojen omavelkaisesta takaamisesta.

Käsittely

Esteelliset: Marja-Leena Rinkineva, Juha Jolkkonen
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.2 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.mäkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HUS

Kauniaisten kaupunki

Keravan kaupunki

Kirkkonummen kunta

Tuusulan kunta

Vantaan kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

28.10.2019

Asia/6

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä HUS:n käynnistämän yhteisen Apotti-hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Perustajaosakkaat ovat kesällä 2013 solmineet sopimuksen sosiaali-huollon, perusterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö. Neuvottelut yhtiön omistuksen jakautumisesta ja osakas-sopimuksen sisällöstä käytiin vuoden 2014 ja kevään 2015 aikana.

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajakunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on kunnalle sama, kuin kunta itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Oy Apotti Ab:n tapauksessa omistajakunnat ovat ulkoistaneet asiakas- ja potilasjärjestelmän rakentamisen ja kehittämisen Oy Apotti Ab:lle. Yhtä kuntaa tai kuntayhtymää laajemman omistaja- ja käyttäjäkunnan uskotaan tuovan pidemmällä aikajänteellä omistajille alhaisempia käyttäjäkohtaisia kustannuksia kuin yksin tekemällä. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät tulee olla joka tapauksessa.

Kaupunginhallitus päätti 1.6.2015, 591 §, mm. hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab –nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä Vantaan kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa.

Yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015 ja sen toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiö toimii julkisista

hankinnoista annetun lain mukaisena osakkeenomistajiensa sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja yhtiön osakkeenomistajille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015, 275§, hyväksyä Helsingin kaupungin osalta järjestelmää koskevat hankintapäätökset ja yhtiön perustajaosakkaat, Oy Apotti Ab, järjestelmätoimittaja ja KL-Kuntahankinnat Oy ovat allekirjoittaneet hankittavaa asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskevan hankintasopimuksen 21.4.2016.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.12.2015 § 331 myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 82 milj. euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä. Ao. takauksen turvin nostetut lainat tulee lyhentää loppuun vuoden 2028 päättymiseen mennessä.

Nykytilanne

Arvio Oy Apotti Ab:n kustannuksista on kasvanut alkuperäisestä suunnitelmasta, jolloin myös lainavakuuksien tarve on kasvanut. Osakkaat vastaavat yhtiön pääomarahoituksesta omistusosuksiensa suhteessa. Kustannusten kasvu johtuu muun muassa osakkaiden alkuperäisiä arvioita suuremmista käyttäjämääristä, jotka ovat kasvattaneet lisenssimaksuja. Lisäksi järjestelmään on tarpeen tehdä osakaskohtaista kehitystyötä, joka myös kasvattaa kustannuksia. Tieto yksityiskohtaisista lisenssimaksuista on katsottu Oy Apotti Ab:n julkisuuslain 1999/621 24 § 1 momentin kohdassa 20) tarkoitetuksi yksityisen liikesalaisuudeksi, jonka vuoksi tässä yhteydessä ei avata lisenssikustannuksia tarkemmin. Kustannusarvion erittely vuosilta 2016-2021 on liitteenä.

Helsingin kaupungin näkökulmasta on järjestelmähankkeen loppuunsaattamisen kannalta perusteltua hyväksyä aiemman Oy Apotti Ab:n rahoitukseen liittyvän lainavakuuksia koskevan päätöksen muuttaminen siten, että aiemmin päätettyjä takauksia korotetaan yhteensä kahtensataankahdeksaankymmeneen miljoonaan euroon (280 M€) siten, että kukin osakas myöntää korotuksen takausmäärään omistusosuuttaan vastaavalle summalle, jo tehdyt takauspäätökset huomioiden.

Helsingin kaupungin osalta tämä tarkoittaa vakuuksien lisäämistä aiemmin päätettyjen vakuuksien (82 milj. euroa) lisäksi 19 721 000 eurola. Osakkailta kokonaisuudessaan haettava lisävakuusmäärä on 54,9 miljoonaa euroa. Lisävakuuksien myöntäminen tarkoittaa yhteensä noin 7,8 miljoonan euron SVOP-maksua omistusosuuksittain jaettuna. Helsingin osalta SVOP-sijoitusosuus olisi noin 2,8 miljoonaa euroa. Pääomittamista koskeva asia tuodaan erikseen päätöksentekoon. Asia

on huomioitu kaupungin talousarvioehdotuksen 2020 valmistelun yhteydessä.

Oy Apotti Ab:n osakkaiden alkuperäiset omistusosuudet perustuivat näiden vuoden 2013 asukaslukuihin. Perustajaosakkaiden lisäksi yhtiön omistajiksi ovat sittemmin liittyneet Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta. Nykyiset omistusosuudet yhtiössä ovat: HUS 44,0 %, Helsinki 36,3 %, Vantaa 12,4 %, Kirkkonummi 2,4 %, Tuusula 2,3 %, Kerava 2,1 % ja Kauniainen 0,5 %.

Vakuustarve

Oy Apotti Ab:n palvelutuotanto on osalla osakkaista tuotannossa ja muille järjestelmää kehitetään kunkin osakkaan käyttöönoton edellyttämällä tavalla. Palvelutuotannosta ja järjestelmäkehityksestä aiheutuu merkittäviä kustannuksia, jotka toimittajat laskuttavat sopimusten mukaisesti Oy Apotti Ab:ltä ja Oy Apotti Ab edelleen omilta asiakkailtaan. Eriaikaisista laskutus- ja maksuaikatauluista johtuen voi tulla tarvetta lyhytaikaisen ulkopuolisen rahoituksen käyttämiseen rahoituksen toimivuuden ja joustavuuden varmistamiseksi. Yritystodistusten käyttäminen on varsin yleinen käytäntö lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseen. Se vastaa rahoitusinstrumenttina kunnissa käytettyä kuntatodistusta, ja on nykyisessä markkinatilanteessa nopea ja varsin edullinen tapa rahoituksen järjestämiseen lyhyellä aikajänteellä.

Osana kokonaisrahoitusta on suunniteltu, että Oy Apotti Ab voi hakea toiminnan edellyttämän riittävän rahoituksen järjestämiseksi yritystodistuksilla myös lyhytaikaista rahoitusta enintään 60 miljoonan euron arvosta. Lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärä huomioiden Oy Apotti Ab on laatinut uuden rahoituslaskelman pitkäaikaisen rahoituksen edellyttämän vakuusmäärän tarkentamiseksi, rahoitustarpeen ajoittumisajat ja lyhytaikaisen rahoituksen mahdollistavien yritystodistusten juoksuajat huomioiden.

Lyhytaikaisen rahoituksen järjestämistä käsitellään erikseen Oy Apotti Ab:n yhtiökokouksessa.

Kuntalain 129 § huomioiden omistajat edellyttävät vastavakuuksia antamilleen takauksille. Tämän tarpeen täyttämiseksi Oy Apotti Ab on selvittänyt yritysikiinnityksen käyttämistä takausten vastavakuuksina.

Vastavakuudeksi annettavan yritysikiinnityksen tai yritysikiinnitysten on neuvoteltu tulevan sekä nyt päätettävänä olevien takausten, että omistajien aiemmin antamien takausten vastavakuudeksi omistusosuuksien suhteessa.

28.10.2019

Oy Apotti Ab on tilannut ulkopuolisen arvion yrityskiinnityksen alaisen omaisuutensa vakuusarvosta. Oy Apotti Ab:n yhtiökokoukselle 22.10.2019 esitetään haettavaksi vakuusarvoltaan 162 miljoonan euron arvoista yrityskiinnitystä omistajittain omistusosuuksien suhteessa. Yrityskiinnityksen vakuusarvo Helsingin osalta olisi n. 58,8 miljoonaa euroa.

Valtiontuki ja kuntalaki 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaaisesti:

- (1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,
- (2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
- (3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
- (4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseessä on takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle, jonka julkisyhteisöt ovat perustaneet hoitamaan niiden toimialaan kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvää tehtävää, ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa omakustannusperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja vain omistajilleen.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetussa laissa säädettyssä menettelyssä ja hankinta-asiakirjoissa on määritelty ne muut julkisyhteisöt, jotka voivat puutejärjestelyn perusteella ja yhtiön osakkaaksi tulemisen kautta käyttöönottaa järjestelmän. Yhtiö on perustettu toteuttamaan omistajilleen ainoastaan niiden yhteiseen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmähankintaan perustuvaa palvelua.

Yllä olevilla perusteilla Oy Apotti Ab ei harjoita valtiontukisäännösten näkökulmasta taloudellista toimintaa. Takauksen myöntäminen ko. yhtiölle ei siten sisällä kiellettyä valtiontukea, koska kaikki valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksesta vaadittavat vastavakuudet kattavat riittävän osan kaupungin riskienhallinnan näkökulmasta.

28.10.2019

Asia/6

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 4. luvun 14 § 9 k. mukaisesti valtuuston tehtävä on päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, oikeuttaa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.mäkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
HUS

Kauniaisten kaupunki

Keravan kaupunki

Kirkkonummen kunta

Tuusulan kunta

Vantaan kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566